

מסורת הש"ס

(א) ולגלגל סה. (ב) סה. (ג) ש"ל התעלה. (ד) לקמן פ' המקטל דף קנז. פ' מנהל מועדות. רש"י.

הנהרות הב"ח

(א) תיב"ד ד"ה זיל וסי' חייב חייב שנים יסלים הלך: (ב) ר"ה שאלה וסי' דפקק גמור הוא דלכא למיטעי טיבן שהכל ביום אחד והטיב דברא דתמונה. וגי' פ"י דכלא טעוניהם י"ט ספק לביד כתיב"ס התיב"ס לעיל דף כ"ג וכן לקמן דף ק' תוספות ד"ה ולתני: (ג) ר"ה ביום וסי' לאוקמי ברהבי: (ד) מ"ד א"ר דהשביעי לשוכר ק"ת (ה) מ"ד דדומה ק"ת שהיא אמת כגון טענת התיב"ס.

גילוי הש"ס

גם אב"ד. גיטין דף קט ע"ב ודף ע"ב ע"ב דף כ"ג ע"א.

הנהרות הגר"א

[א] גם כנראה ס"י. גי' דמחמה מחמת מלאכה הוא. טיר וכן לקמן בספיקא.

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

זו.

עין משפט
בר מצות

כב א מ"י ס"א מר"י
שאלה ופקדון ה"ב ג
סמך פקדן ל"ב תוס' ע"ה
פ"י שבת תתי"ז
בב ב תוס' ע"ה ח"ט ט"ז
ע"ה ג הנה"כ
בר ג מ"י פ"ב מר"י
שאלה ופקדון הלכה
א סמך פקדן ל"ב תוס' ע"ה
ח"ט ט"ז שבת תתי"ז
בב ד מ"י ט"ז הלכה ג
תוס' ע"ה ט"ז ע"ה
כו ד ר מ"י ט"ז הלכה ד
תוס' ע"ה ט"ז ע"ה
כו ז ח מ"י ט"ז הלכה ב
תוס' ע"ה ט"ז ע"ה
בב ט מ"י ט"ז הלכה
ג סמך פקדן ל"ב
תוס' ע"ה ט"ז ע"ה
ט"ז ע"ה ט"ז ע"ה

מוסף רש"י

פשיעה בבעלים. אחד מן
השומרים שפסע כשהיו
בעלים מנלכחו (לע"ה)
וצ"ל. למאן דאמר חייב.
שאלה נאמר פטור בבעלים
אלא כשאלו וזמור שבה
שחייב כלל פשיעה. אבל
שומר חנם שחייבו לו אלא
בפשיעה אינו שומר חנם
בעליו עמו הואיל ופסע
(לע"ה פ"א).

דינא הכי. שישלם לו כלי עשוי ומתוקן ומהתקן וז"ל ר"י: גבי
יחזיקו השלומי זקן מלמד שהבעלים מטפלין בגנילה שממין לו הגנילה
של בהמתו שמתה ע"י זה והזיקה לו ועליה מוסף ומשלם דמיהן ה"ג
ישומו לו שברי הראשון ועליהן ישלם דמיו חוה ילך ויערמ ויקנה לו
כלי אחר: ואיפטר. דה"ל משה
מחמת מלאכה: כפ"ג מ"א. מי הוי
משה מחמת מלאכה או לא: דנשי
קטלוהו. לא היה לו ליפול בידן:
וכייל. נחמתי: דנשי קטלוהו.
בעל בעילות הרבה ומת: שאלה.
נוטע כרמים למחלה: אומנא. ומתקן
דס: ספר. המספר את אנשי העיר
במספרות: שאלה בבעלים דמי.
אם משהיה זה במלאכתו של הימנה
כמה כולות שעה ומתה פטור:
רבנן. בני בית מדרשו: שאלו לן
מר. רבינו שאלו לנו למלאכתנו
ללמוד לנו מורה שישב ומלמד לנו
מורה כל היום ואם שאלו ממנו
כמה ומתה ניפטר: אסון שאלתון
לו. למלאכתו ששאלו תפן להחיל
במסכת אחרת שאלו תשכח ממני אין
חכם יוכלן למחות בז"י: ביומא
דכלה. כשדורשין לפני הרגל בבלות
הרגל דלא מני' לאשתמוטי למילתא
אחרית: אינו שאלו ליה כשאר
יפטר. שאלו גרסינן: כודייסא.
פשיעה: בבעלים. שהיה מסתיע
כשעת שאלה: למיסר. לראות שלא
ירבו במשאה: ומסר כדרכה כי
גנב. ואפ"ה חייבין דאי נמי שנקב
מלאך היותו כי גנב הוה קיימא
כדלמדין בפרק המקטל (לע"ה לו):
הלך משגנבה חייב במשלומין:
גניבה בבעלים. גניבה זו שאלה
מחייבו בבעלים היא שפירחה כשעת
שפירות כשכנסה לרשותו ומניא
לעיל (ד' ט"ז): היה עמו כשעת
שאלה אין לרך להיות עמו כשעת
שורה ומתה: מתני' המשאל
אומר שאלה מסה. שאלו אמת ושכר
אמת קאי: ביום שהיה שאלה מסה.
קאי שאלה היום ושכרה למחר:
כשעה

פחה דמשאלו כמו דניח וכן פ"י ריב"ס אלא שהוסף ופ"י דפליגי
אפילו היכא דליכא פחה דלרב שנשכר כלי ברשות שואל פותחין לו
שישלם לו דמי נרגא מעליא ואין מלמדין אותו לשלם השכרים ומ"מ
אם רצה לשלם השכרים כמשנן ישלם אבל לרב כהנא ולרב אבי
מלמדין אותו לשלם השכרים ליון
שהם ברשות משאלו והא דלמיר
בירושלמי מנין שאין שמים לא לגנב
ולא לגזול ואמר ר' אבהו בר ממל
חייס שנים ישלם ולא ממס עד כאן
בגניבה בגזילה מנין א"ר בון והשיב
[אח] הגולה אשר גזל לאו היינו שישלם
לו חייס ממש כהמה אחרת ולא
סובין אלא הי"ק חייס שנים ישלם
שאלו עובד חייס והחלו ויחזר כמו
שהם אבל חולו חמסו לרך ליתן
פחה ח"י (א) חייס שישלם הכל משלם
כלא פחה כמו (ב"ק ד' סה.) אחיה
לקרן קעין שגנב וכן משמע בירושלמי
דקדושין דהתם קאמר מנין שאין
הבעלים מטפלים בגניבה ח"י אבהו
בר ממל חייס שנים ישלם ולא ממס
משמע דכפחה גניבה ח"י ולפי זה
הא דפליגי ר"א כפ"ק דגנב קתא
(דף י"א.) דקאמר שמים לגנב ולגזול
יש להוכיח דשניו אינו קונה ולהכי
הוי פחה לבעלים וא"ת דר' אבהו
דפיה במרובה (ב"ק דף סח.) קאמר
תדע שסתם גניבה הוי ילוש בעלים
כו' מה טביחה דלהטו מעשיו אף
מכירה דלהטו מעשיו והכי אהטו
מעשיו דטביחה אי שניו אינו קונה
אלמלא משמע דלהטו מעשיו שפחה
כשינו מעשה וי"ל דלהטו מעשיו
לאו דלהטו לענין קנין אלא דלהטו
לענין לקבל ולהספיד ממון טביחת
הכמה ח"י הא דפחה ליה דשניו
לא קני היינו ממנה מאליה או
נרגא דליתבר מאליו אבל בידים
כגון טביחה קני כשינו מעשה: ב"י הא
נונא מאי. תימה מאי קמבעי ליה
הלא מתה ממש מחמת מלאכה וי"ל
דאיבעי ליה אם שניה כמה שהולכה
למקום שהרבה עבדים מליון אבל
אין לו לשמור שלא ינהרגו:

ומתה כדרכה בי גנב. ואם
תאמר מה לרך לומר
דמחא כי גנב ויש לומר משום דבזה
טעו איתם שכרו שמתה בפשיעה:
שאלה חצי היום ושברה חצי
היום. לא זו אף זו קמני
לא מיבעיא שאלה חצי היום ושכרה
יודע יתלוקו אלא חצי היום ושכרה למחר אית לן למימר יתלוקו ולא מיבעיא כפרה אחת דספיקא רבה היא אלא אפילו בשתי
פרות יתלוקו: ב"דס שהיה שאלה מתה והיה אומר איני יודע חייב. בגמרא מוקי לה ר"ג כשיש עסק שבועה גניבה וקשה לר"י
דאמאי לרך לאוקומי (א) הכי דכלאו הכי הוי ליה מחויב שבועה על ידי גלגול דאמר ליה משכיר אישחבע לי מיהת דכדרכה מתה וע"י
גלגול לרך ליבע דשכרה מתה ואינו יכול ליבע דהא קאמר איני יודע ומתוך שאינו יכול ליבע משלם דה"ג מפרש גמ' מחמתין
דקמני זה אומר שאלה חצי היום ושכרה יבע שכרה מתה ששבע על ידי גלגול וכן במציעתא השוכר אומר שכרה מתה והלא אומר
איני יודע פטור ואמאי פטור לימא ליה אישחבע לי דכדרכה מתה ועל ידי גלגול אינטרך ליבע דשכרה מתה דאף על פי שהמשכיר
טוען יכול הוא להשבע שוכר על ידי גלגול מן התורה דגמרינן מסוטה כדבייתא כפ"ק דקדושין (דף ק"ח.) ונסיפא מני כזה
אומר איני יודע זה אומר איני יודע אמאי יתלוקו נימא מתוך שאינו יכול ליבע ע"י גלגול משלם ונראה לר"י דאין מגלגלין אלא
כשנתבע טוען דאי דומיא דסוטה שטוענת דאי אכל כרישא וסיפא שהנתבע טוען שמה אין מגלגלין דלא הוי דומיא דסוטה אף קשה
למיצתא שהשוכר טוען דאי ואורי' דמיירי כשמאמינו המשאל כמה שאומר שכדרכה מתה ואינו מוקיין ליבע על כך ואינו תימה
דלא הוי דומיא דסיפא דזה אומר שאלה חצי היום ושכרה דמיירי כשאינו מאמינו דאורחא דמילתא הוא דכסיפא דהמשאל רואה שהשוכר
משקר אין רגיל להאמינו אבל במציעתא רגיל הוא להאמינו כיון שהוא אינו יודע אם משקר אי נמי כולה מיירי כשהמשאל יודע שמתה כדרכה
וכסיפא עושה עצמו כלא יודע לפי שרואה (א) להשביע ע"י גלגול שכדרכה מתה כדי שידע האמת שהוא יודע דאי ששאלה מתה אלא
במציעתא אינו רואה להשביע ולגלגל עליו אחרי שהוא מסופק ויכול להיות שהוא אומר אמת ואם תאמר והכי מגלגלין שבועה לעולם
דאפילו כשנתבע טוען דאי יכא נאמן כמינו דאי כעו אומר איני יודע וי"ל דאין זו מינו דאין אדם עושה עצמו ככלן מוספק כי אז
נראה שהשוכר אומר אמת שטוענו כפי והוא טוען איני יודע ועו"ל דאין מגלגלין כשטוען מובע טענת שמה אלא כדבר דדומה
קאת (א) כגון טענת אריסין ואפטורוסין דשבוטע (דף ק"ח.) וס' שרגילין להיות משל כהרבה משום דמורו הימרא כדלמדין התם וכגון
סוטה שרגלים לרבך שקינא ונפתרה ויש לחוש שמה וינתה גם באירוסין ולכן אין מגלגלין במציעתא אלא ע"י טענת דאי ואם תאמר על
טענת דאי מנין שמגלגלין אפילו על דבר שאינו דומה אמת כיון דגלגול מסוטה נפקא לן וי"ל דליפסין כקדושין מעיקרא ממון כקל
ותומר